

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **M. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 9. 2018, č. j. X, v řízení o přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 32 Ad 27/2018,

t a k t o :

Návrh žalobce na přikázání věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 32 Ad 27/2018, Krajskému soudu v Ústí nad Labem **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou u Krajského soudu v Praze žalobce brojil proti rozhodnutí ze dne 5. 9. 2018, č. j. X, kterým žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 6. 1. 2018, č. j. X, jímž byl žalobci přiznán ode dne 12. 4. 2017 starobní důchod ve výši 8546 Kč měsíčně.

[2] Krajský soud v Praze věc usnesením ze dne 28. 11. 2018, č. j. 49 Ad 44/2018 – 11, v právní moci dne 30. 11. 2018, postoupil místně příslušnému soudu, a to Krajskému soudu v Hradci Králové.

[3] Žalobce podáním ze dne 18. 2. 2019 uplatnil návrh na přikázání věci dle § 9 odst. 2 s. ř. s. Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Návrh odůvodnil tím, že před Krajským soudem v Hradci Králové jsou vedena další řízení, v nichž rovněž vystupuje jako účastník. Konkrétně poukázal na řízení pod sp. zn. 19 Co 204/2017, kde je řešeno jeho vlastnické právo k nemovitostem; řízení pod sp. zn. 24 Co 112/2018, v němž se řeší otázka existence zástavního práva k jeho pozemku; a řízení vedené pod sp. zn. 21 Co 128/2018, což je exekuční řízení na jím údajně nesplacenou pohledávku z úvěru. Žalobce zdůraznil, že v uvedených řízeních Krajský soud v Hradci Králové zaujal vůči němu silně subjektivní negativní postoj, který deformuje schopnost soudců rozhodovat nestranně. Žalobce proto vznesl námitku tzv. systémové podjatosti všech orgánů účastnících se rozhodování v jeho výše uvedených věcech. Byl přesvědčen, že jím uplatněná námitka by mohla nepříznivě ovlivnit průběh daného řízení. Jako další důvod pro přikázání věci Krajskému soudu v Ústí

nad Labem uvedl, že většinu svého volného času tráví v oblasti Litoměřic; tudíž má mnohem blíže k soudu v Ústí nad Labem.

[4] Žalovaná ve vyjádření ze dne 19. 3. 2019 nesouhlasila s návrhem žalobce na přikázání věci Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Poukázala na rozsáhlou judikaturu Nejvyššího správního soudu s tím, že žádný z žalobcem uvedených důvodů, jimiž odůvodňuje svůj požadavek, nelze podřadit pod zákonem stanovené podmínky tzv. delegace vhodné dle § 9 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Zdůraznila, že předmětem daného řízení jsou důchodové nároky žalobce, přičemž žalobcem jmenovaná řízení vedená před Krajským soudem v Hradci Králové nemají s důchodovými nároky žalobce žádnou spojitost. Nelze tak dovozovat zaujatost soudců z jiných žalobcem vedených kauz i v dané věci.

[5] Krajský soud v Hradci Králové předložil Nejvyššímu správnímu soudu v uvedené věci soudní spis k rozhodnutí o návrhu žalobce na přikázání věci jinému soudu z důvodu vhodnosti podle § 9 odst. 2 s. ř. s.

[6] Podle § 9 odst. 1 s. ř. s. *„Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.“*

[7] Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. *„Soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“*

[8] Žalobce návrh na delegaci vhodnou dle § 9 odst. 2 s. ř. s. zdůvodnil jednak obecným tvrzením, že proti soudcům Krajského soudu v Hradci Králové vznesl námitku tzv. systémové podjatosti pro jejich silně subjektivní negativní postoj vůči němu. Nejvyšší správní soud není vázán právním označením žalobcem provedeného úkonu, proto žalobcův návrh posoudil podle obsahu jako návrh na delegaci nutnou dle § 9 odst. 1 s. ř. s. V návrhu uplatněný důvod totiž naznačuje možné ovlivnění soudců správního úseku Krajského soudu v Hradci Králové žalobcovými civilními a exekučními kauzami vedenými před tímto soudem.

[9] Z výše citovaných ustanovení zákona vyplývá, že základním procesním předpokladem pro předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o delegaci nutné je však předchozí vyloučení soudců správního úseku krajského soudu v rozsahu neumožňujícím sestavit k projednání a rozhodnutí věci senát. Žalobce přitom netvrdil, že by uplatnil námitku podjatosti vůči soudcům správního úseku Krajského soudu v Hradci Králové, ani že by se tito vůči němu projevovali nespravedlivě. Naopak zaujatý postoj soudců Krajského soudu v Hradci Králové se měl odehrávat jen v jeho civilních a exekučních kauzách. Nejvyšší správní soud proto shledal, že žalobcem vznesená námitka tzv. systémové podjatosti všech orgánů účastnících se rozhodování v jeho civilních a

pokračování

exekučních věcech bez dalšího nesplňuje podmínky pro přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu podle § 9 odst. 1 s. ř. s.

[10] Podle § 9 odst. 2 s. ř. s. „*Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.*“

[11] Tato tzv. delegace vhodná představuje průlom do ústavního principu zákonného soudce, vyjádřeného v článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod tak, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu a soudce stanoví zákon. Místní příslušnost soudu, určená procesními předpisy, je tedy základním pravidlem, které je promítnutím dělby činnosti uvnitř soudní soustavy mezi jednotlivými články tak, aby věci byly projednávány tam, kde jsou nejlepší předpoklady pro jejich náležité projednání a rozhodnutí. V otázce tzv. delegace vhodné existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003 - 26, publ. pod č. Sb. NSS 305/2004). Delegaci vhodnou lze připustit pouze tehdy, dojde-li tím k hospodárnějšímu, rychlejšímu či spolehlivějšímu posouzení věci. Jedná se však o výjimku z pravidla a lze ji připustit pouze za výjimečných okolností. Pro delegaci vhodnou musí existovat další důvody a naléhavé zájmy, které výjimečně a zcela ojediněle převáží nad ústavní zásadou zákonného soudce a soudu. Úlohou Nejvyššího správního soudu v této věci je rovněž posoudit, zda jsou dány důvody pro výjimečné použití institutu vhodné delegace a rozhodnout, zda by řízení u Krajského soudu v Ústí nad Labem bylo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší a spolehlivější než u místně příslušného Krajského soudu v Hradci Králové.

[12] Druhý žalobcem uplatněný důvod pro delegaci vhodnou spočívá v obecném tvrzení, že z místa jeho faktického pobytu má blíže ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Nejvyšší správní soud i v tomto případě shledal, že námitka žalobce spočívající v kratší vzdálenosti Krajského soudu v Ústí nad Labem od místa žalobcova faktického pobytu bez dalšího nedosahuje takové intenzity, aby založila důvod pro vyslovení výjimky z ústavně zakotveného práva na zákonného soudce dle čl. 38 odst. 1 Listiny. V této souvislosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že účelem institutu delegace vhodné je zajištění rychlosti a hospodárnosti řízení; nikoli však jeho využívání v případech, kdy se účastník pouze z pohodlnosti snaží usnadnit si dojíždění k soudu.

[13] Nejvyšší správní soud uzavírá, že podmínky ustanovení § 9 odst. 1, 2 s. ř. s. nebyly v projednávané věci naplněny, a proto věc nepřikázal Krajskému soudu v Ústí nad Labem, jak žalobce navrhoval. Žalobu podanou žalobcem proti shora označenému rozhodnutí žalovaného tedy projedná a rozhodne o ní věcně a místně příslušný Krajský soud v Hradci Králové.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2019

Nad 50/2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu